

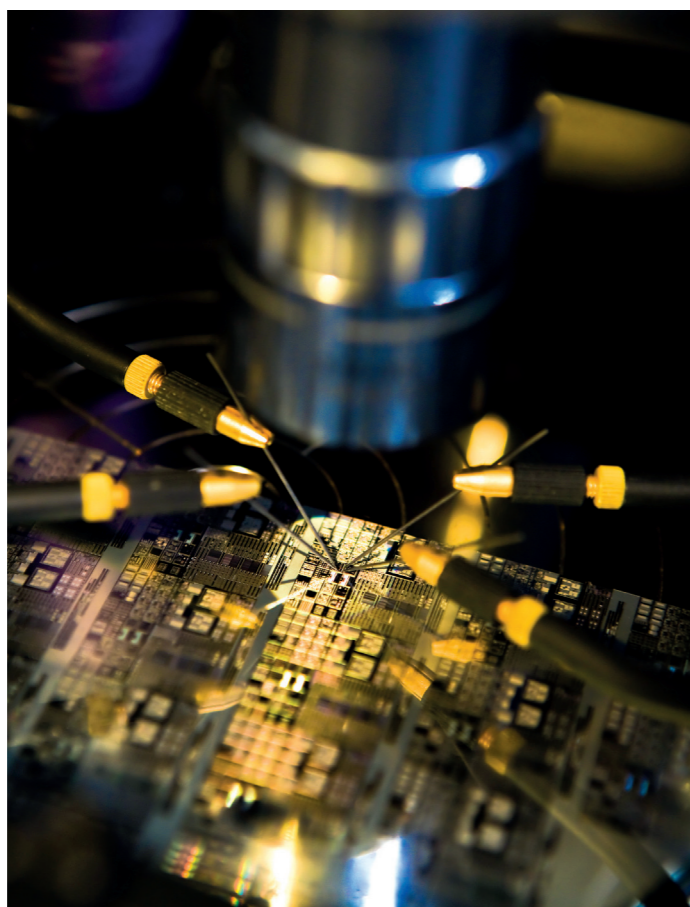
Ked' stratégia prinesie výsledky

Operačný program Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky Konkurencieschopnosť a hospodársky rast dal inovačným, energetickým aj turistickým projektom rozlet

Rozlet. Tak možno stručne a výstižne pomenovať nárast možností pre rozvoj, aký môže do ekonomiky priniesť vhodne riadený masívny prílev kapitálu. Zvlášť v krajine ako je Slovensko, kde nedostatok peňazí na finančne náročné projekty patrí roky medzi najväčšie bariéry rozvoja firiem, ako aj pre rozvoj samospráv miest a obcí. Preto má silný nástroj, akým sú štrukturálne fondy Európskej únie veľký potenciál naštartovať rozvoj. No nie minútím peňazí na jednoduché rozšírenie výroby alebo služieb, ale efektívnym investovaním do inovatívnych projektov tak, aby prinášali efekt dlhé roky. Ministerstvo hospodárstva SR pripravilo Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (OP KaHR) ako nástroj podpory pre oblasť inovácií, energetiky a cestovného ruchu s cieľom výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky a zamestnanosti pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.

Relevantné toky

Tri základné oblasti, do ktorých sa rezort hospodárstva rozhodol nasmerovať podporu, vytýčil prostredníctvom prioritných osí operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast. Číslo 1 dostala prioritná os Inovácie a rast konkurencieschopnosti, druhou prioritnou osou je Energetika a tretou Cestovný ruch. Spoločne mali úlohu naplniť globálny cieľ operačného programu – zabezpečiť trvalo udržateľný hospodársky rast a zamestnanosť. Aby sa prostriedky využili na skutočne výraznú kvalitatívnu zmenu konkurencieschopnosti, majú pomôcť zavádzať inovatívne a vyspe-

lé technológie v podnikateľskej sfére, umožniť dosahovať úspory materiálu a energie v priemyselnej výrobe a zlepšiť podmienky a zatriktívniť regióny Slovenska pre rozvoj podnikania vrátane turizmu. Mikro, malí a strední podnikatelia, ako aj samosprávy dlhodobo trpia podkapitalizovaním, čo im neumožňovalo vstup do finančne náročných inovatívnych projektov. Preto sa nemožno čudovať, že v rámci výziev operačného programu Konkurencieschopnosť

a hospodársky rast bolo predložených už vyše štyritisíc sto žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP). Vyše 1100 žiadostí o NFP bolo schválených a s vyše 800 žiadateľmi už Ministerstvo hospodárstva SR uzavrelo zmluvy o poskytnutí NFP. V celom OP KaHR sa rozdeľuje vyše 1,13 miliardy eur, z čoho 968,25 milióna eur je príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a zvyšných vyše 162 miliónov eur príspevok zo štátneho rozpočtu SR. Suma, ktorú dosiaľ žiadatelia vyčerpali na

financovanie projektov presiahla 461 miliónov eur. To značí, že miera čerpania dosahuje 40,78 percenta.

Viac inovácií na trh

V troch opatreniach prioritnej osi 1 Inovácie a rast konkurencieschopnosti dosiaľ firmy vyčerpali vyše štvrt miliardy eur, čo z celkovej alokovanej sumy takmer 580 miliónov eur značí 37,3-percentnú mieru čerpania. Opatrenia tejto prioritnej osi sa zameriavajú priamo na hlavný biznis firiem. V podnikaní teraz viac ako kedkoľvek predtým platí, že bez funkčných inovácií môžu firmy uspieť iba ťažko. Ani na domácom trhu už nesúťažia iba s tunajšími podnikmi a ak sa chce slovenská firma porovnávať s konkurentmi z celého sveta, musí v biznise využívať moderné technológie a poznatky. A ustavične inovovať aj svoje produkty. Prenášanie poznatkov z výskumu a vývoja do podnikateľskej praxe, teda technologický transfer a využívanie najmodernejších výrobných technológií je investične zložitý a finančne náročný postup, na ktorý si nemalo slovenských firiem ešte nemalo kedy našetriť. Príspevky z OP KaHR na vlastnú inovačnú činnosť, technologické transfery, zavádzanie inovácií a nákup najmodernejších technológií tak zvyšujú konkurencieschopnosť firiem doslova v jadre ich podnikania. To ich nielen posilňuje, ale zároveň to zvyšuje aj ich schopnosť zapájať sa do lokálnych aj medzinárodných výskumno-vývojových štruktúr. V konečnom dôsledku to pomáha obnoviť spoluprácu s vysokými školami a vedeckými inštitúciami a zvyšovať úroveň vývojovej základne priemyslu. Podnikom prístup k moderným technológiám nielen zlepšuje konkurencieschopnosť na

trhu, ale zvyšuje tiež pridanú hodnotu ich podnikania a tým aj ekonomickú silu. To značí, že zvyšujú aj hospodársku výkonnosť regiónov, v ktorých sídlia a môžu vytvárať nové pracovné miesta pre čoraz kvalifikovanejších pracovníkov. Popri ekonomickom a sociálnom prínose prináša transfer najmodernejších technológií aj environmentálne benefity, lebo s využitím vyspelých strojov má podnikanie firiem nižší vplyv na životné prostredie.

Značný je aj príspevok OP KaHR k horizontálnym prioritám. Ministerstvo hospodárstva SR ako Riadiaci orgán pre OP KaHR navyšilo celkovú sumu peňazí vo výzve opatrenia 1.1 - Inovácie a technologické transfery, ktorá je zameraná na podporu zamestnanosti príslušníkov marginalizovaných rómskych komunit, na čiastku 18,5 mil. eur. Výsledky schvalovacieho procesu by sa mali žiadatelia o NFP dozvedieť v najbližších dňoch. Okrem dosiaľ alokovaných finančných prostriedkov rozdeľuje Ministerstvo hospodárstva SR aj peniaze zo zvýšenia alokácie, ktoré 4. októbra 2012 v rámci revízie OP KaHR schválila Európska komisia. Do celého operačného programu pribudlo 225 miliónov eur.

Svetlo v úsporách

Prioritná os 2 Energetika sa v rámci OP KaHR zameriava na oblasť podpory firiem ako aj miest a obcí s cieľom zvýšenia energetickej efektívnosti primárnych energetických zdrojov a zvýšenia podielu spotreby obnoviteľných zdrojov energie na celkovej spotrebe ener-

gie, zníženia energetickej náročnosti a dosiahnutia úspor energie.

Relevantné energetické úspory sa však často dajú dosiahnuť len výmenou starých zariadení za moderné a energeticke efektívne.

V podnikoch platí, že hoci ekonomická návratnosť takýchto investícií ponúka veľmi zaujímavé výsledky, mnoho firiem na ne jednoducho nemá. Podobné skúsenosti majú aj mnohé samosprávy, pre ktoré patrí medzi energeticky najviac exponované činnosti verejné osvetlenie. Využitie prostriedkov OP KaHR umožnilo firmám modernizovať nielen energetické zdroje, ale aj regulačnú techniku v priemyselných areáloch. Netreba zabúdať ani na environmentálne prínosy využitia moderných energetických systémov.

Podobne priniesli finančné príspevky z OP KaHR samosprávam možnosť rozbehnúť projekty rekonštrukcie verejného osvetlenia. Bývajú rozsiahle a nákladné, no ak sa urobia dobre, vyplatia sa finančne a ušetria mestskému či obecnému úradu peniaze za údržbu a energie. Nehovoriac o zlepšení kvality života obyvateľov, ktorú potvrdzujú aj merateľné ukazovatele, napríklad znížený výskyt kriminality. Ide o finančne aj manažérsky náročné projekty, ktorých efekty v minulosti brzdili rozpočtové limity. Obvykle sa mohla rekonštrukcia týkať len niektorých typov zariadení v sústave verejného osvetlenia. Až OP KaHR priniesol možnosť rekonštruovať sústavy verejného osvetlenia zásadne a systémovo.

Výzva na predkladanie žiadostí o NFP zameraná na modernizáciu sústav verejného osvetlenia pôvodne počítala s delením finančných prostriedkov vo výške 17,7 miliónov eur. Vysoký dopyt a množstvo žiadostí o NFP však prinútil Ministerstvo hospodárstva SR, aby sa navyšili prostriedky pre účely modernizácie verejného osvetlenia z iných zdrojov operačného programu. V nadväznosti na rokovania s Európskou komisiou bola navýšená alokácia na predmetnú výzvu KaHR-22VS-1001 na celkovú sumu 36,4 mil. eur, ktorá umožní získať podporu dvostojeden projektom. Teda dvojnásobnú počtu, než s akým sa rátalo pôvodne.

V rámci celej prioritnej osi 2 Energetika vyčerpali firmy a samosprávy dosiaľ 77,89 milióna eur, čo značí 40,1-percentnú mieru čerpania z celkovej vyše 194-miliónovej alokácie.

Cestovný ruch

V prioritnej osi 3 Cestovný ruch kombinuje OP KaHR podporu pre regióny a firmy, ktoré v nich podnikajú. Umožňuje im naskočiť na moderné trendy v medzinárodnom turizme. Vo svete sa totiž turisti lákajú nielen zážitkami z niečoho zaujímavého či príjemného. Bez kvalitných služieb ich to však na dovolenku nepriláka. Ak majú dnešní cestovatelia niekam cestovať, chcú niečo zaujímavé vidieť a zažiť, no zároveň pohodlne bývať, dobre jesť a zabávať sa. Navyše očakávajú, že o tom všetkom bez námahy získajú presné a užitočné informácie. Takúto infraštruktúru

pre turizmus tvoria moderní podnikatelia v cestovnom ruchu a funkčný a premyslený marketing turistickej oblasti alebo regiónu.

Miera čerpania prostriedkov v prioritnej osi 3 Cestovný ruch je v rámci OP KaHR nadpriemerná. Z celkovej alokácie 222,56 milióna eur sa dosiaľ stihlo vyčerpať 51,9 percenta čo predstavuje takmer 115,5 milióna eur.

Pre bežných podnikateľov v turizme, čo bývajú zväčša malé a stredné firmy, je totiž budovanie ubytovacích kapacít, reštaurácií či wellness centier pomerne nákladná záležitosť. Podobne je to so spoločnými informačnými centrami a službami, ktoré môžu podnikatelia v turizme využívať spoločne.

Oficiálny cieľ celej prioritnej osi 3 je rast konkurencieschopnosti a výkonnosti cestovného ruchu na Slovensku. Cieľ rozvinúť potenciál domáceho cestovného ruchu sa naplnia tak, že sa prednostne financuje budovanie komplexných služieb pre turizmus s celoročným využitím. To má podporiť predaj služieb, poskytovaných miestnymi podnikateľmi a priniesť ekonomický rozvoj a pracovné miesta aj do regiónov, kde je práce menej. Hľadanie pridanej hodnoty v turizme sa zameriava na využívanie prírodných a kultúrnych daností Slovenska. Popri rozvoji pobytovej letnej i zimnej turistiky tak vzniká možnosť predávať turistom aj ďalšie produkty a služby ako fakultatívne výlety, ochutnávky vín, prezentácie ľudových remesiel či predaj ich výrobkov.

Stav implementácie OP KaHR

(k 30. novembru 2012)

Prioritná os	Celková alokovaná suma (mil. €)	Vyčerpaná suma (mil. €)	Miera čerpania (%)
1. Inovácie a rast konkurencieschopnosti	667,88	253,13	37,30
2. Energetika	194,40	77,89	40,10
3. Cestovný ruch	222,56	115,45	51,90
4. Technická pomoc	35,65	14,55	40,80
Spolu	1130,50	461,01	40,78

Pozn.: Rozhodnutím Európskej komisie č. C(2012)7070 zo dňa 4. októbra 2012 bol schválený návrh revízie Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, v rámci ktorého bola zvýšená suma na tento operačný program o 225 mil. €. Uvedené finančné prostriedky sú cieleňé na podporu riešenia nezamestnanosti mladých ľudí a prispievajú aj k zintenzívneniu podpory malých a stredných podnikov
PRAMEŇ: Ministerstvo hospodárstva SR